

59-
la

Informacje i sprawozdania

TOWARZYSTWA
PRZYJACIÓŁ
MŁODZIEŻY
AKADEMICKIEJ

za rok 1934 i 1935

W A R S Z A W A

1936

- Zeszyt 1. O zatrudnieniu młodzieży kończącej studia wyższe. Adam Piasecki.
- Zeszyt 2. Studia nad rynkiem pracy dla ludzi z wyższym wykształceniem. Referaty: Mieczysława Sobocińskiego — Podaż ludzi z wyższym wykształceniem. Dr Wacława Brzezińskiego — O rekrutacji pracowników z wyższym wykształceniem do administracji państwowej i samorządowej, Tadeusza Czajkowskiego — Skład wykształceniowy pracowników umysłowych w Polsce
- Zeszyt 3. O zatrudnieniu ludzi z wyższym wykształceniem w gospodarce rolnej. Referaty: Szczęsnego Miklaszewskiego — Możliwości zatrudnienia w Polsce rolników i ogrodników z wyższym wykształceniem, Prof. Jana Kloski — Zatrudnienie leśników z wyższym wykształceniem, Alfreda Okołowicza — Zatrudnienie sił technicznych w reformie rolnej, Inż. Kazimierza Mysłakowskiego — Udział inżynierów hydrotechników absolwentów Politechniki Warszawskiej i Lwowskiej w gospodarce wodno melioracyjnej, Leona Waltera — Możliwości zatrudnienia lekarzy weterynaryjnych w Polsce
- Zeszyt 4. O opiece nad młodzieżą akademicką zagranicą. Referaty: Adama Piaseckiego — o Belgii Mieczysława Sobocińskiego — o Niemczech.

O d e z w a.

Rozwój najwyższych wartości kultury zależy od tego, jak jest wychowana, wykształcona i do życia przygotowana młodzież kończąca szkoły wyższe.

Tym czasem warunki życia młodzieży i warunki wcho-dzenia w życie społeczne tych, co studia kończą, są zbyt ciężkie, by nie oddziaływać ujemnie na konieczność stałego odnawiania warszwy intelektualnej Narodu.

Trzeba te warunki zdecydowanie poprawić. Ku temu dąży **TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ**.

Zwracamy się do wszystkich, by podjęli z nami współpracę dla realizacji tego ważkiego celu. Apelujemy w szczególności do tych, co sami z dobrodziejstwa wyższego wykształcenia korzystają.

Najbardziej palącą w tej chwili jest sprawa opłat szkolnych. Setkom młodzieży grozi skreślenie z listy studentów, bo nie mają czym opłacić czesnego.

Spółeczeństwo nie może pozwolić by zdolna jednostka załamała się w swoim wysiłku rozwojowym z racji złych warunków materialnych.

Wszyscy z pomocą na czesne!

RADA NACZELNA T. P. M. A.:

Prof. Dr Antoniewicz Włodzimierz,
Rektor Uniwersytetu J. Piłsudskiego,

Prof. Dr. Alexandrowicz Jerzy,
Rektor Akad. Med. Weterynaryjnej w Lwowie,

Mora - Brzeziński Kazimierz,

Prof. Dr. Bolland Arnold,
Rektor Akad. Handlowej w Krakowie,

Kostek - Biernacki Wacław,
Wojewoda poleski,

Płk. Bociński Ludwik,
Wojewoda wileński,

Prof. Dr. Czubański Franciszek,
Protektor U.J.P., Wiceprez. R.N.T-wa,

Dolanowski Mikołaj,
Naczelny Dyrektor Funduszu Pracy,

Drymmer Tomir Wiktor,
Dyrektor Dep. w Min. Spraw Zagranicznych,

Dr. Dziadosz Władysław,
Wojewoda kielecki,

Dąbrowski Feliks,
Dyr. Fundacji D. A. im. Prez. G. Narutowicza, Sekretarz Generalny T-wa P. M. A.,

Dr Ehrenkreutz Stefan,
Prof. Uniwersytetu Stefana Batoroego,

Płk. Gnoiński Michał,
Wojewoda krakowski,

Dr Grazyński Michał,
Wojewoda śląski,

General Dr Górecki Roman,
Prezes B. G. K.,

Dr Gruber Henryk,
Prezes P. K. O.,

Gen. Dr Hubicki Stefan,
Prezes Rady Naczelnej T. P. M. A.,

Prof. Dr Jozsi Adolf,
Rektor Politechniki Lwowskiej,

Prof. Dr Jastrzębowski Wojciech,
Rektor S. A. P. w Warszawie,

Prof. Dr Jakowski Władysław,
Rektor Uniw. Stefana Batoroego,

Dr Jurkiewicz Stanisław,
Notariusz,

Jędrzejewicz Janusz,
Senator R. P.,

Jaroszewicz Władysław,
Komisarz Rządu na m. st. Warszawę,

Dr Nakoniecznikow - Klukowski Bronisław,
Wojewoda warszawski,

Kiriklis Stanisław,
Wojewoda białostocki,

Prof. Dr Korowicz Henryk,
Rektor Akademii Handlu Zagranicznego we Lwowie

Prof. Dr Kulczyński Stanisław,
Rektor Uniw. Jana Kazimierza,

Kozuchowski Józef,
Wiceprezes B. G. K.,

Prof. Miklaszewski Jan,
Rektor S. G. G. W. w Warszawie.

Prof. Dr Miklaszewski Bolesław,
Rektor S. G. H. w Warszawie,

Prof. Dr Modrakowski Jerzy,
Rektor Akad. Stomatologicznej w Warszawie,

Prof. Dr Michatowicz Mieczysław,
Profesor Uniw. J. Piłsudskiego,

Płk. Maruszewski Artur,
Wojewoda poznański,

Nowak Stanisław,
Dyr. Dep. w Min. Skarbu, Skarbnik Generalny T. P. M. A.,

Hauke-Nowak Aleksander,
Wojewoda łódzki,

Brzek-Osiński Michał,
Poseł na Sejm R. P.,

Piasecki Adam,
Dyrektor Biura Senatu, Wiceprezes R. N. T-wa P. M. A.,

Dr Piestrzyński Eugeniusz,
Pods. Stanu w Min. Opleki Społecznej,

Dr Bellina - Prażmowski Władysław,
Wojewoda lwowski,

Dr Pereciatkowicz Antoni,
Rektor Uniw. Poznańskiego i Akad. Handl. w Poznaniu,

Dr Papée Kazimierz,
Komisarz Generalny R.P. w Gdańsku,

Pasławski Stefan,
Wojewoda stanisławowski,

Prof. Pautsch Fryderyk,
Rektor Akad. Sztuk Pięknych w Krakowie,

Rackiewicz Władysław,
Wojewoda pomorski,

Dr Roźniecki Józef,
Wojewoda lubelski,

Prof. Dr Reymann Edmund Jan,
Dyrektor S. N. P. w Warszawie

Repeczko Antoni,
Dyrektor B-ku Handlowego w Warszawie,

Schaezel Tadeusz,
Wicemarszałek Sejmu R. P.

Stamirowski Kazimierz,
Wiceprezes Państw. B-ku Rolnego,

Prof. Dr Siesko Kamil,
Prof. Uniw. Jana Kazimierza,

Prof. Ks. Dr Szymański Antoni,
Rektor Katol. Uniw. Lubelskiego,

Soltan Władysław,
Płk. Sokołowski Adam,

Wojewoda nowogrodzki,
Prof. Dr Szafer Władysław,

Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego,
Prof. Inż. Takliński Władysław,

Rektor Akad. Górniczej w Krakowie,
Płk. Dypl. Juliusz Ulrych,
Minister Komunikacji,

Wieniawski Antoni,
Dr Wroczyński Czesław,
Lekarz,

Prof. Vieweger Tadeusz,
Rektor W. W. P. w Warszawie,

Prof. Inż. Zawadzki Józef,
Rektor Politechniki Warszawskiej.

Ofiary kierować należy:

do Kół Uczelnianych T. P. M. A. na ręce Rektorów i Dyrektorów szkół wyższych,

do Prezydium Rady Naczelnej T.P.M.A., konto w P.K.O. Nr 28.82.0 do Komitetów Wojewódzkich T.P.M.A.:

— w Warszawie — konto w P.K.O. Nr	10.10
we Lwowie — " " " "	505.490
w Krakowie — " " " "	410.555
w Poznaniu — " " " "	204.422
w Wilnie — " " " "	81.248
w Lublinie — " " " "	30.350

w pozostałych województwach na ręce Wojewody jako Prezesa Komitetu Wojewódzkiego T. P. M. A.

Informacje i sprawozdania

**TOWARZYSTWA
PRZYJACIÓŁ
MŁODZIEŻY
AKADEMICKIEJ**

za rok 1934 i 1935

**W A R S Z A W A
1936**

268/88

Lia

M7203

T R E Ś Ć

Słowo wstępne	Str. 7
Uchwały Rady Naczelnej T.P.M.A. z dnia 22.XI-36 r. „	11
Charakter T-wa, zadania i skład „	15
Sprawozdania finansowe „	21
Uwagi do programu działalności T.P.M.A. . . „	34
Dział informacyjny:	
a) adresy organizacyjne T.P.M.A. . . . „	54
b) domy akademickie „	56
c) kuchnie akademickie „	59
d) sanatoria, przychodnie i t.p. „	61

Słowo wstępne.

W zrozumieniu, że opieka nad młodzieżą akademicką, a zwłaszcza opieka materialna, należy od momentu odbudowania Państwa Polskiego do najpoważniejszych trosk Rządu i Społeczeństwa — powstało w pierwszej połowie 1934 roku Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej, stowarzyszenie wyższej użyteczności.

Broszura niniejsza ma spełnić rolę informatora młodzieży akademickiej oraz szerokiego ogółu społeczeństwa, interesującego się zagadnieniem pomocy i opieki nad młodzieżą akademicką, społeczeństwa — któremu przecież nie może być obojętnym los i przyszłość polskiego intelektu.

Celem unaocznienia znaczenia i zadań Towarzystwa — cytujemy poniżej wyjątki przemówień osób, które zagadnieniu młodzieży akademickiej poświęciły wiele lat pracy i wysiłków, a opinja których jest jak najbardziej miarodajna, ze względu bądź na stanowisko w Państwie, bądź na rolę kierowniczą w Towarzystwie.

Minister W. R. i O. P. prof. dr. Wojciech Świętosławski:

„...rozpocząłem wspólnie z Zarządem Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej opracowanie planu działalności tego Towarzystwa na przyszłość. Należy zaznaczyć, że Towarzystwo to, będące stowarzyszeniem Wyższej Użyteczności Publicznej, w pierwszym okresie swego istnienia, obejmującym zaledwie pięć kwartałów, walczyło z wieloma trudnościami i miało przed sobą ciężkie zadania”.

„.....Działające w porozumieniu ze mną Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej przystępuje do ożywienia swej działalności, co się zaznacza przede wszystkim utworzeniem oddziałów uczelnianych Towarzystwa we wszystkich szkołach wyższych z pp. rektorami na czele.“

„....Nikt zatem, absolutnie nikt, w całym Państwie nie może powiedzieć, że kwestia materialnego bytu młodzieży akademickiej jest mu obojętna. Nie żądam jałmużny dla młodzieży, lecz proszę o ofiarną świadomą celów pomoc dla tej części społeczeństwa, którą czekają obecnie trudne zadania przygotowania się do najwyższych misyj społecznych, jakich wymaga nowoczesnie zorganizowane społeczeństwo. Ten kapitał, który społeczeństwo włoży w wykształcenie inteligencji, przyniesie w przyszłości stokrotne plony.“

„Wszelkie ofiary pieniężne, jak i w naturze można składać do Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej w Warszawie lub do władz akademickich, przy których w dniach najbliższych powstaną Oddziały Uczelniane tegoż Towarzystwa.“

Minister Władysław Raczkiewicz, pierwszy Prezes T.P.M.A.:

„....Towarzystwo czeka wielka i odpowiedzialna praca, jaką jest skoordynowanie pomocy dla młodzieży akademickiej w całym kraju. Powstanie Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej, którego ramy organizacyjne dają należyłą podstawę do spełnienia zadań organizacji pomocy młodzieży akademickiej należy powitać z radością“.

„....„Wyrażam nadzieję, że społeczeństwo przyjmie szeroki udział w akcji Towarzystwa. Wśród członków T-wa nie powinno zabraknąć ani jednego obywatela Rzpltej, który ukończył studia wyższe i korzyść stał kiedyś z pomocy społeczeństwa. Dzisiaj powinien on za swój obowiązek uważać przyjęcie z tą pomocą rzeszom akademickim, której one obecnie tak bardzo potrzebują. Organizacja Towarzystwa jest taka, że młodzież akademicka nie ma udziału we władzach T-wa. Tem nie mniej zadaniem władz Towarzystwa będzie takie zorganizowanie współpracy z młodzieżą, aby T-wo było dobrze poinformowane o potrzebach i bólach młodzieży. Spełnienie tego zadania ma Towarzystwo zapewnione przez udział we władzach Towarzystwa kierowników wyższych uczelni.“

„Oprócz zagadnień, dotyczących pomocy materialnej dla młodzieży, Towarzystwo czeka również wielkie i ważne zadanie — harmonizowanie stosunków wzajemnych starszego społeczeństwa i młodzieży akademickiej oraz wpływ na oczyszczanie atmosfery na terenie stowarzyszeń samej młodzieży.“

Zakres zadań T-wa jest wielki, ale trzeba mieć pewność, że ofiarna praca władz Towarzystwa i szczerą współpracą szerokich sfer społeczeństwa dadzą wybitne rezultaty dziś zapoczątkowanej akcji.“.....

Wiceminister W. R. i O. P. prof. Józef Ujejski:

„....„W moich konferencjach z Prezydjum Rady Naczelnej Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej miałem możliwość przekonać się jak szczerą chęcią i ofiarnością pracy jest ożywione, jaki ma szeroki horyzont widzenia potrzeb młodzieży i stosunek do wszelkich jej ugrupowań, jak bezstronny i wolny od jakichkolwiek uprzedzeń“.

Minister, Gen. Dr Stefan Hubicki, Prezes Rady Naczelnej T. P. M. A.:

„....„bowiem Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej obejmuje wszystkie dziedziny pomocy i zna całokształt potrzeb ogółu młodzieży akademickiej, koncentrując zaś dyspozycje wszelkimi środkami pomocy i pozostając pod bezpośrednim nadzorem Ministerstwa W. R. i O. P. daje najlepszą gwarancję najbardziej planowego, jak również celowego rozdziału i użycia posiadanych środków.“

UCHWAŁA

Rady Naczelnej T-wa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej z dnia 22.XI-1936 roku.

Opieka nad akademikami jest podstawowym obowiązkiem Państwa. Wychowywanie i szkolenie współczesnych nam roczników ludzi z wyższym wykształceniem rozstrzygnięciem o poziomie kultury i o ideale rozwoju Narodu Polskiego. Minęły czasy, w których można było traktować opiekę nad młodzieżą uniwersytecką, jako filantropijne przedsięwzięcie. Dziś młodzież w większości rekrutuje się ze środowisk społecznych, które nie są w stanie pokrywać, związanych z wyższymi studiami kosztów. Potęgowanie zawartości Narodu wymaga, by dostęp do warstwy inteligenckiej nie był zamknięty dla młodzieży, pochodzącej z warstw średnich i niższych, a wszyscy pragniemy, by młodzież osiągała poziom nie tylko nauki, ale i kultury, odpowiadający szczytowym aspiracjom Narodu. Osiągnięcie tego celu zależy także w znacznym stopniu od strony materialnej. Dziś potrzebne jest napewno odpowiednie przystosowanie systemu opieki i warunków studiów, co jest jednak kwestią, wymagającą pewnego czasu. Natomiast sprawą niecierpiącą zwłoki jest postawienie odpowiednich środków na cele opieki nad młodzieżą. Środki, które dziś idą na ten cel, są niewspółmiernie małe i skazują wielki odłam młodzieży na ciężką wegetację, co odbija się najszkodliwiej na całej psychice, kulturze i poziomie nauki młodzieży.

Przecież od tego, jaka młodzież wychodzi z uniwersytetów zależy poziom kultury i polot ducha całego Narodu.

T. P. M. A. musi apelować do społeczeństwa i nie zaniedbać w dziedzinie pomocy młodzieży czynnika spo-

leczności i ofiarności indywidualnej, ale trzeba sobie wyraźnie powiedzieć, że te źródła mogą być nie podstawą, a uzupełnieniem środków ze źródeł publicznych, używanych konsekwentnie z planem na dalszą metę. W naszych warunkach społecznych pomoc młodzieży jest obowiązującą funkcją publiczną Państwa znaczenia pierwszorzędnej i znalezienia na ten cel stałych środków ze źródeł publicznych jest państwową koniecznością. Uważamy, że niezbędną jest stała pozycja w budżecie na pomoc młodzieży, powierzoną Towarzystwu, w wysokości znacznie wyższej, niż te środki, które wydaje się obecnie na ten cel. Przy tym ta pozycja budżetowa winna być stałą, a nie zależną od wysokości wpływów, płynących z czesnego.

I. Rada Naczelna stwierdza, że owocna działalność T-wa P. M. A. jest zależna nie tylko i wyłącznie od jego wysiłku organizacyjnego, lecz także od skoordynowania prac T-wa z władzami państwowymi i wyższych uczelni oraz z samą młodzieżą.

W związku z tym Rada Naczelna uznaje za konieczne przeprowadzenie podziału prac i kompetencji w zakresie akcji pomocy młodzieży akademickiej pomiędzy T. P. M. A. i władzami wyższych uczelni, oraz ustalenie zakresu współdziałania młodzieży, jak następuje:

1. W zakresie pomocy mieszkaniowej i żywnościowej, kolonij wypoczynkowych i opieki zdrowotno-leczniczej, powiązanej z badaniami zdrowotnymi, oraz wychowania fizycznego T-wo planuje, a w porozumieniu z władzami wyższych uczelni organizuje i realizuje formy tej opieki w odniesieniu do ogółu, czy też do poszczególnych grup młodzieży (np. mieszkańców Domów Akademickich).

T-wo zarządza bezpośrednio własnym majątkiem, bądź oddaje go do użytku i zawiadywania uczelniom lub organizacjom samopomocowym młodzieży akademickiej.

2. Władze uczelniane udzielają pomocy na studia, na opłaty uczelniane, na ułatwienie życia i pracy poszczególnym studentom w formie doraźnych zapomóg, wspierają

i nadzorują działalność samopomocowych stowarzyszeń studenckich, zgodnie z obowiązującymi ustawami, oraz przedstawiają Komitetom Wojewódzkim budżety świadczeń na rzecz młodzieży swojej uczelni.

3. Młodzież akademicka: a) troszczy się o rozwój życia naukowego i kulturalno-towarzyskiego oraz sportowego, b) prowadzi uczelniane agendy stowarzyszeń, oraz związane z nimi instytucje, c) współpracuje przy kwalifikowaniu niezamożnych kolegów przy ich staraniu się o pomoc.

II. Rada Naczelna uważa, iż postawy finansowe dla akcji pomocy młodzieży akademickiej w zakresie T. P. M. A. powinny znaleźć się przede wszystkim:

1. W ofiarności społeczeństwa, zorganizowanego przede wszystkim w Kołach Lokalnych T-wa i w dotacjach fundacyj społecznych.

2. W dotacjach państwowych, przewidzianych w budżecie.

3. W zasiłkach samorządowych, terytorialnych i gospodarczych.

4. W ofiarności instytucji handlowych, bankowych i przemysłowych.

5. W zwrotach niektórych świadczeń, udzielanych młodzieży akademickiej z funduszy T-wa i w dochodach z własnych imprez T-wa.

III. Rada Naczelna ustala zasadę, że ogół młodzieży korzysta tylko z ulg wyjednaných, a więc niżek kolejowych, ulg w teatrach, sklepach i t. p., oraz ze świadczeń w agendach pomocy młodzieży, jak tanie domy i kuchnie akademickie, sanatoria, kolonie wypoczynkowe, pomoc zdrowotna, urządzenia sportowe i t. p., z pomocy zaś specjalnej, indywidualnej w formie stypendiów — pożyczek mieszkaniowych, bonów żywnościowych, ubraniowych i na zakup książek, zapomóg zdrowotnych i na pobyt w koloniach wypoczynkowych etc., korzystać mogą jedynie studenci rzeczywiście niezamożni i na pomoc istotnie zasługujący, wyróżniający się uzdolnieniami i postępami w studiach, oraz

zaletami charakteru i zachowaniem zgodnym z dobrymi obyczajami.

IV. Rada Naczelna uważa za konieczne zorganizowanie rzeczowej kwalifikacji ubiegających się o pomoc indywidualną, opartej na bezstronnych danych o petencie, a mianowicie na: a) zaświadczeniu o stanie majątkowym, b) opinii władz wyższych uczelni co do zdolności i postępów w studiach, c) zaświadczeniach Kół Lokalnych T-wa o stanie materialnym petenta i jego rodziny, d) opinii współkolegów ze środowiska, w którym petent studiuje, bądź zamieszkuje.

V. Rada Naczelna uważa, że wszelka pomoc indywidualna, udzielana przez uczelnie i T-wo winna być rejestrowana i podlega po ukończeniu studiów w zasadzie zwrotowi.

Rada Naczelna poleca Prezydium R. N. w porozumieniu z Komisją Rektorów ustalić jakie świadczenia podlegają zwrotowi na rzecz Towarzystwa.

VI. Rada Naczelna uważa, iż po za opieką i pomocą materialną młodzieży akademickiej winno Towarzystwo podjąć inicjatywę zorganizowania i racjonalnego skoordynowania pośrednictwa pracy dla uzyskujących dyplomy szkół wyższych.

VII. Rada Naczelna przekazuje Prezydium T-wa zorganizowanie w porozumieniu z Komisją Rektorów doraźnej zbiórki na opłaty uczelniane.

Charakter T-wa, zadania i skład

Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28. III. 1934 r. jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności, mającym na celu roztaczanie opieki i niesienie pomocy materialnej ogółowi młodzieży studiującej w szkołach akademickich i wyższych w kraju, oraz polskiej młodzieży studiującej w szkołach wyższych zagranicą.

Celem Towarzystwa jest stworzenie takich warunków moralnych i materialnych, w których słuchacze szkół wyższych mieliby zapewnioną możliwość kształcenia się i doskonalenia na świątłych, dzielnych i twórczych obywateli Rzeczypospolitej.

Towarzystwo rządzi się statutem nadanym przez Radę Ministrów rozporządzeniem z dnia 28. III. 1934 r., mając prawo działania na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej — siedzibą władz naczelnych T-wa jest m. st. Warszawa.

Okólnikiem z dnia 30. VI. 1934 r. za Nr. 100-21/I Prezes Rady Ministrów uzupełnił zakres uprawnień Towarzystwa, nadając mu przywilej wyłączności w zakresie współdziałania z władzami rządowymi i samorządowymi we wszystkich akcjach na rzecz pomocy młodzieży akademickiej.

Jak z brzmienia powyższego okólnika wynika, żadne dotacje rządowe i samorządowe, przeznaczone na dowolny rodzaj pomocy młodzieży akademickiej nie mogą być bez porozumienia z Towarzystwem udzielane.

W akcji pomocy młodzieży akademickiej należy rozróżnić dwie strony zagadnienia: zbiórka funduszków i środków pomocy oraz rozdział pomocy i gospodarka funduszami i środkami pomocy.

W odniesieniu do zbiórki funduszków i środków, Towarzystwo posiada aparat organizacyjny, składający się z Prezydium Rady Naczelnej T-wa, Komitetów Wojewódzkich i Kół Lokalnych T. P. M. A.

Prezydium R.N. jest w tych sprawach najwyższą jednostką administracyjną i ma za zadanie opracowywanie generalnych zasad zbiórki funduszków, przedstawianie potrzeb młodzieży Rządowi, uzyskiwanie subwencji na szczeblu ministerstw, central bankowych, przemysłowych, handlowych, rolniczych i t. p.

Po za tym Prezydium R.N. prowadzi propagandę wśród społeczeństwa na rzecz pomocy młodzieży akademickiej i interweniuje u Rządu w sprawach związanych z pomocą młodzieży.

Komitety Wojewódzkie w zakresie zbiórki funduszków posiadają ten sam zakres obowiązków co Prezydium R.N. lecz w ograniczeniu do terenu województwa.

Po za tym Komitety wojewódzkie pobudzają ofiarność samorządów i mogą organizować różne imprezy dochodowe na rzecz pomocy młodzieży akademickiej.

Jeżeli chodzi o Koła Przyjaciół Młodzieży Akademickiej, są one najniższą komórką zbiorczą T-wa i zakładane są terytorialnie — powiat — miasto, bądź za zezwoleniem Komitetu Wojewódzkiego przy instytucjach i zakładach.

Koła Przyjaciół Młodzieży Akademickiej w zasadzie i wyłącznie jednoczą członków T-wa, a więc obywateli, którzy opodatkowali się dobrowolnie na rzecz pomocy młodzieży akademickiej.

Kołem Przyjaciół Młodzieży Akademickiej powierzona została najbardziej trudna dziedzina działalności T-wa, polegająca w pierwszym rzędzie na zjednaniu jak największej ilości członków Towarzystwa, w drugim — na zebraniu funduszków najwartościowszych, bo płynących z dobrowolnych ofiar obywateli, doceniających potrzeby Państwa w dziedzinie intelektu.

Skupienie w Towarzystwie licznej rzeszy obywateli daje w pierwszym rzędzie pewne fundusze — nie bez znaczenia dla całości akcji pomocy, lecz co ważniejsze stwarza pomyślne warunki dla rozwoju samej idei pomocy młodzieży akademickiej i łączy młodzież silnie ze starszym społeczeństwem, zobowiązując ją w sposób widoczny i wyraźny do pracy i poświęceń na niwie społecznej.

W pierwszym rzędzie, do obowiązku pomocy młodzieży akademickiej zobowiązani są ci obywatele, którzy ukończyli wyższe studia, gdyż na to złożyło się całe społeczeństwo, świadcząc na utrzymanie szkół akademickich i wyższych.

Przechodząc skolei do drugiej strony zagadnienia pomocy młodzieży akademickiej, a więc rozdziału i gospodarki funduszami i środkami pomocy, musimy się zgóry zastrzec, że jest to sprawa trudniejsza, wymagająca ścisłej współpracy nie tylko rządu i społeczeństwa ale i władz szkół akademickich, oraz samej młodzieży.

W związku z powyższym, organizacja T-wa dla rozdawnictwa i gospodarki funduszków i środków pomocy uzupełniona jest po za Prezydium R.N. i Komitetami Wojewódzkimi w miastach uniwersyteckich — Oddziałami Uczelnianymi, współpracującymi ze stowarzyszeniami młodzieży oraz agendami pomocy.

W dziedzinie rozdawnictwa środków i gospodarki funduszami — Prezydium N.R. odgrywa rolę naczelnej jednostki opracowującej zasady pomocy, zatwierdzającej budżety niższych organizacyjnie jednostek, gospodarującej sprawami odnoszącymi się do wszystkich środowisk — jak sanatoria

— kolonie nadmorskie ogólno-akademickie, prasa akademicka, pomoc młodzieży w Gdańsku i polskiej młodzieży zagranicą. Prezydium R.N. w imieniu całego Towarzystwa składa sprawozdania, sporządza zamknięcia rachunkowe i przedkłada je czynnikom nadzorującym działalność Towarzystwa.

Następną organizacyjnie jednostką upoważnioną do rozdawnictwa pomocy jest Komitet Wojewódzki, naturalnie tylko w miastach, będących siedzibami wyższych uczelni — pozostałe Komitety funkcji tych nie posiadają.

Komitet Wojewódzki ma podobne zadania do spełnienia jak Prezydium R.N., w odniesieniu jednak do młodzieży akademickiej jednego miasta i z wyłączeniem spraw młodzieży polskiej zagranicą.

Oddział Uczelniany Towarzystwa grupuje zagadnienia dotyczące jednej uczelni i opracowuje plany potrzeb młodzieży tej uczelni, które służą za podstawę do sporządzania budżetu Komitetu Wojewódzkiego.

Najważniejszą jednak funkcją Oddziału Uczelnianego jest przedstawianie wniosków, dotyczących zakresu i formy udzielania pomocy i kwalifikowania poszczególnych studentów na tę pomoc. Po za tym Oddział Uczelniany T-wa nadzoruje działalność uczelnianych agend pomocy jak stołownie uczelni — domy akademickie uczelni i t. p., oraz kontroluje działalność stowarzyszeń samopomocowych, ale w zakresie środków przekazanych tym stowarzyszeniom na określone cele.

Agendy pomocy młodzieży akademickiej, jak domy akademickie, kuchnie i stołownie-bufety studenckie, sanatoria i przychodnie akademickie bez względu na to czyją formalnie stanowią własność, jeżeli korzystają z pomocy finansowej Towarzystwa, bądź w formie subwencji na prowadzenie, bądź zakupu obiadów, czy też opłaty częściowej lub całkowitej komornego (t. zw. styp. mieszk.) — włączone są do systemu organizacyjnego pomocy, prowadzonego przez

Towarzystwo i nadzorowane są bądź przez Komitet Wojewódzki dla agend ogólno-środowiskowych, bądź przez Oddział Uczelniany, jeżeli chodzi o agendy działające dla jednej uczelni.

Tylko takie związanie agend pomocy młodzieży akademickiej gwarantuje tym agendom trwałość i podstawy działania i daje możliwość planowego wykorzystania dla dobra młodzieży akademickiej.

Młodzież akademicka swą współpracę w Towarzystwie ma zapewnioną przez możliwość opiniowania swych współkolegów, oraz współudział w kwalifikowaniu kolegów na pomoc — niezależnie od powyższego młodzież prowadzić będzie, jak dotychczas, cały szereg agend pomocy.

W zakresie opiniowania, na pomoc przewidziany jest udział Kół Przyjaciół Mł. Ak. (za wyjątkiem Kół przy uczelniach i wydziałach), które na żądanie odpowiednich organów T-wa, a więc Komitetu Wojew. Oddziałów Uczelnianych, nadsyłają szczegółowe opinie o petencie, pochodzącym z terenu działania Koła.

Pan Minister W.R. i O.P., zarządzeniem z dnia 19.XI. 1934 r., za Nr. I-Pol. 4019/34 powierzył Towarzystwu Przyjaciół Młodzieży Akademickiej realizację następujących zagadnień w zakresie pomocy młodzieży akademickiej:

- a) opieka zdrowotna i lekarska
- b) sport i wychowanie fizyczne
- c) stowarzyszenia samopomocowe
- d) kolonie i obozy wypoczynkowe
- e) subwencjonowanie kuchni akademickich
- f) zasiłki dla ubogiej młodzieży, zamieszkującej w Domach Akademickich.

W ten sposób w Towarzystwie skupiła się pomoc młodzieży akademickiej w zakresie potrzeb mieszkaniowych, żywnościowych, opieki lekarskiej i akcji zapobiegawczej, kolonii i obozów wypoczynkowych i wychowania fizycznego.

Po za zasięgiem organizacyjnym i gospodarczym To-

warzystwa znajduje się pomoc udzielana w formie stypendiów, odroczeń czesnego, zapomóg dziekańskich, oraz akcja budowy domów akademickich, spłata długów budowlanych w domach akademickich i inwestycje.

Część wyżej wspomnianych pomocy przenika się wzajemnie z dziedzinami powierzonymi Towarzystwu, — dotyczy to w pierwszym rzędzie czesnego, na zapłatę którego Towarzystwo asygnowało dość znaczne sumy — po za tym pomoc w formie stypendiów mieszkaniowych wiąże się do pewnego stopnia z akcją inwestycyjną w domach akademickich.

Reasumując — Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej jest stowarzyszeniem społecznym o szerokich uprawnieniach i możliwościach, gdzie na wspólnej płaszczyźnie idei pomocy młodzieży akademickiej, scharmonizować się winna współpraca wszystkich czynników, a więc Rządu, Społeczeństwa, Władz Wyższych Uczelni i Młodzieży.

Towarzystwo w swej pracy walczyć musi z szeregiem zasadniczych trudności, które niejednokrotnie opóźniają osiągnięcie wyników. Idea planowości w odniesieniu do całości młodzieży akademickiej i idea koordynacji wskazanych poprzednio czynników wymagają i nowych ram organizacyjnych i niezbędnych procesów przystosowawczych.

Drugą zasadniczą trudnością jest to, że środki, którymi Towarzystwo rozporządza są niewspółmiernie małe w stosunku do rzeczywistych potrzeb młodzieży. Towarzystwo robi wszelkie możliwe wysiłki, by te środki, zarówno ze źródeł publicznych jak i prywatnych, powiększyć. Z tym też apelem zwraca się do Rządu i Społeczeństwa.

Sprawozdanie Finansowe Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej

CZASOKRES OD POWSTANIA DO KOŃCA ROKU 1934
(28.III.34 r. do 31.XII.1934 r.).

T-wo P.M.A. właściwą działalność finansową rozpoczęło w końcu 1934 roku już po rozpoczęciu się roku akademickiego 1934/35.

W pierwszej fazie swej działalności T-wo przejęło od b. Rady Naczelnej Pomocy Młodzieży Akademickiej administrację jej majątku, składającego się z:

- a) Sanatorium Akademickiego im. J. Piłsudskiego w Zakopanem,
- b) Kolonii Nadmorskiej w Tupadłach,
- c) parcel budowlanych w Gdyni.

Powyższe objekty wymagały oddłużenia i pewnych, zresztą nieznacznych renowacji i inwestycji. W tym celu uruchomiono znaczne fundusze, wynoszące dla Sanatorium sumę zł. 75.000.— i dla Kolonii w Tupadłach zł. 3.258.08.

W dniu 1.IX.1934 r. Prezydium R. N. wydzierżawiło od Skarbu Państwa dom, położony przy ul. Polnej 50 w Warszawie, w którym znalazły pomieszczenie Biuro T-wa, szereg organizacji młodzieżowych i mieszkania dla 100 studentów.

Towarzystwo jesienią tegoż roku przystąpiło do organizacji Komitetów Wojewódzkich, które powstały we wszystkich miastach wojewódzkich za wyjątkiem, Łucka, Stanisławowa i Tarnopola. Komitety Wojewódzkie okres do końca roku 1934 poświęciły na prace organizacyjne, przy czym, tam gdzie istniały uprzednio jako jednostki b. Rady Naczelnej Pomocy Mł. Akademickiej, miały pewne niewielkie zrzeszłą rezultaty finansowe, rozdysponowane autonomicznie. Dlatego też działalność finansowa Komitetów Wojewódzkich w roku 1934 nie została pomieszczona w niniejszym sprawozdaniu.

Pismem z dnia 19.XI.1934 r. Pan Minister W.R. i O.P. przekazał do dyspozycji T-wa z Funduszu Opłat Studenckich sumę zł. 1.272.460.—, przeznaczoną na opiekę zdrowotną, subwencje dla stowarzyszeń samopomocowych, pomoc mieszkaniową niezamożnym mieszkańcom domów akademickich oraz sport i wychowanie fizyczne młodzieży.

Wysokość tej sumy wynikała z przedstawień i wniosków Rektorów uczelni państwowych, którzy w planach finansowych szkół odpowiednio ją podzielili zarówno na działy pomocy, jak i na przydziały poszczególnym stowarzyszeniom studenckim, czy też instytucjom pomocy.

W tych warunkach Prezydium R. N. ze względu na spóźniony okres postanowiło przyjąć tę sumę według ustalonego przez władze uczelni podziału i rozdysponować ją w 5-ciu ratach, przyczem wypłata 1-ej raty nastąpiła w listopadzie i grudniu 1934 r.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE PREZYDIUM RADY NACZELNEJ T. P. M. A.

za czas od 28.III.1934 r. do 31.XII.1934 r.

W P Ł Y W Y

W Y D A T K I

L. p.	T R E Ś Ć	S u m a	L. p.	T R E Ś Ć	S u m a
1	Podniesiono z F.O.S. na r. ak. 1934/35	217.840.—	1	Opieka Zdrowotna młodz. akademickiej	110.500.—
2	Subwencje specjalne M-wa W.R. i O.P.	177.000.—	2	Stow. samopom. młodz. akad.-subwencje	107.340.—
3	Subwencje specjalne M-wa Op. Społ.	1.400.—	3	Stow. sport. młodz. akad.-subwencje	12.500.—
4	Darowizny i dochody własne	1.303,82	4	Pomoc mieszkaniowa	8.000.—
5	Wierzyciele i r-ki przechodnie	2.354,51	5	Pomoc na opłatę czesnego	10.000.—
			6	Sanat. w Zakopanem — spłata długów	75.000.—
			7	Inwestycje i inne w Kol. Akad. w Tupadłach	3.258,08
			8	Kolonie letnie — subwencje	1.000.—
			9	Zapomogi indywid. stud. (bezzwrotne)	150.—
			10	Akcja kulturalno-oświatowa	6.000.—
			11	Koszta organizacyjne i administracyjne	19.475,22
			12	Zapomogi zwrotne	1.303.—
			13	Ruchomości zakupione	2.105,19
			14	Dłużnicy i rachunki przechodnie	17.984,68
				Saldo w kasie i bankach	374.616,17
					25.282,16
					399.898,33

CZASOKRES ROKU KALENDARZOWEGO 1935.

W roku 1935 zorganizowały się i zaczęły swą działalność wszystkie Komitety Wojewódzkie T-wa w miastach uniwersyteckich.

Fakt ten umożliwił Prezydium R.N. decentralizację akcji pomocy, z tym jednak, że sumy przekazane z Funduszu Opłat Studenckich na rok akademicki 1934/35 wypłacone zostały w/g planów, opracowanych przez władze uczelni, a wszelkie zmiany dokonywane były in plus z pieniędzy z poza F.O.S.-u, zwiększając automatycznie zakres i wydajność pomocy młodzieży akademickiej w roku kal. 1935.

Dla zorientowania w jakim zakresie T.P.M.A. przyszło z pomocą młodzieży w r. kal. 1935 podajemy poniżej tabelicę z podziałem na rodzaje akcji pomocy.

W kolumnie „Akcja pomocy młodzieży akademickiej” zawarte są wydatki na pomoc mieszkaniową, żywnościową, chesne, odzież, oraz stowarzyszeniom samopomocowym.

W kolumnie „Opieka zdrowotna” — lecznictwo, szpitale, apteki, ambulatoria, lecznictwo klimatyczne oraz obozy i kolonie wypoczynkowe.

W kolumnie „sport i wychowanie fizyczne” — subwencje akademickim stowarzyszeniom sportowym i rozbudowa urządzeń sportowych.

W kolumnie akcja „kulturalno-oświatowa — różne wydatki na popieranie poczynań kulturalnych młodzieży, oraz pomoc polskiej młodzieży zagranicą.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE PREZYDIUM RADY NACZELNEJ T. P. M. A. za rok kal. 1935.

W P Ł Y W Y

W Y D A T K I

L. p.	T R E Ś Ć	S u m a	L. p.	T R E Ś Ć	S u m a
1	F. O. S. na r. ak. 1934/35	1.054.620.—	1	Akcja pomocy w środowisku warszawskim	575.539.33
2	” ” ” ” ” ”	5.847.—	2	” ” ” lwowskim	427.536.20
3	Różne dotacje	656.448.35	3	” ” ” krakowskim	220.460.40
4	Odsetki	507.12	4	” ” ” poznańskim	135.940.—
5	Zwroty	4.623.63	5	” ” ” wileńskim	124.080.—
6	Wierzyciele z r. 1935	4.963.71	6	” ” ” lubelskim	2.500.—
7	Dłużnicy z tytułu zapomóg z r. 1934	1.303.—	7	” ” ” łódzkim	500.—
8	Ruchomości zakupione w r. 1934	2.105.19	8	” ” ” gdańskim	13.000.—
9	Dłużnicy z r. 1934	17.984.68	9	Dodatk. subwencje dla Sanat. w Zakopanem	13.800.—
10	Salda z r. 1934	25.282.16	10	Inwestycje Kolonii Nadmorskiej w Tupadł.	9.331.64
			11	Amortyzacja ruchomości	729.39
			12	Koszta administracyjne i organizacyjne	55.227.63
			13	Ruchomości	5.619.17
			14	Spłata wierzycieli w 1934 r.	2.354.51
			15	Dłużnicy i r-ki przechodnie	98.586.82
					1.685.205.09
				Salda na dz. 1.1.1936 r.	88.479.75
					1.773.684.84

**ZESTAWIENIE CAŁOŚCI AKCJI W ROKU KALENDARZOWYM 1935
w/g sprawozdania Prezydium R. N.**

Komitety i środowiska	Akcja pomocy młodzieży akademickiej	Opieka zdrow.	Sport i wych. fizyczne	Akcja kulturalno- oświatowa	R a z e m	Ilość stud. w % 0/0
1. Warszawa	266.481.23	205.708.10	64.300.—	39.050.—	575.539.33	39%
2. Lwów	146.726.—	255.810.20	25.000.—	—	427.536.20	21%
3. Kraków	85.860.40	112.200.—	22.400.—	—	220.460.40	17%
4. Poznań	47.440.—	57.000.—	31.500.—	—	135.940.—	12%
5. Wilno	47.750.—	55.830.—	20.500.—	—	124.080.—	8%
6. Lublin	2.000.—	—	500.—	—	2.500.—	2%
7. Łódź	500.—	—	—	—	500.—	0,5%
8. Gdańsk	13.000.—	—	—	—	13.000.—	0,5%
9. Zakopane	—	13.800.—	—	—	13.800.—	—
10. Tupadły	—	9.331.64	—	—	9.331.64	—
R a z e m: .	609.757.63	709.679.94	164.200.—	39.050.—	1.522.687.57	100%

U W A G A: Zestawienie ilustruje stany rachunków według dyspozycji Prezydium R. N., część pozycji jednak w Komitetach Wojewódzkich wykonana została w pierwszych dniach roku kalendarzowego 1936.

CZASOKRES I PÓLROCZA 1936 ROKU.

Ponieważ sprawozdanie wydane zostaje drukiem w jesieni 1936 r. postanowiliśmy dać poniżej schematyczny obraz działalności finansowej T-wa w I półroczu 1936 r.

Zastrzegamy się jednak, iż o ile powyższe sprawozdania za rok 1934 i 1935 przyjęte są na wniosek Komisji Rewizyjnej przez Radę Naczelną — poniższe traktować należy wyłącznie jako materiał orientacyjny.

Układ sprawozdania jest inny niż poprzednich i odpowiada układowi budżetów i rachunkowości T-wa, w/g instrukcji rachunkowej, obowiązującej organy T-wa, poczynszty od 1.1.1936 r.

<i>Z przeniesienia</i>				
Kom. Woj.-Poznań	124.500.94	146.771.74	877.953.67	932.326.67
" " Wilno	11.270.80			
	11.000.—			
2. Ambulatoria i Przychodnia		30.313.86		
Prez. R. N.	300.—			
Kom. Woj.—Warszawa	20.700.—			
" " Kraków	4.000.—			
" " Poznań	1.313.86			
" " Wilno	4.000.—			
3. Lekarstwa i szpitale		94.732.06		
Kom. Woj.—Warszawa	51.695.12			
" " Kraków	23.848.31			
" " Poznań	6.518.63			
" " Wilno	12.670.—			
4. Leczenie klimatyczne		195.795.42		
Prez. R. N.	184.195.42			
Kom. Woj.—Warszawa	4.000.—			
" " Lwów	6.000.—			
" " Wilno	1.600.—			
5. Kolonie letnie		18.762.82		
Prez. R. N.	4.663.68			
Kom. Woj.—Warszawa	10.362.50			
" " Lwów	158.50			
" " Poznań	1.000.—			
" " Wilno	2.578.14			
C. Sport i wychowanie fizyczne			46.830.—	
Prez. R. N.		150.—		
		150.—	924.783.67	932.326.67

Do przeniesienia

<i>Z przeniesienia</i>				
Kom. Woj.—Warszawa	150.—		924.783.67	932.326.67
" " Lwów	10.400.—			
" " Kraków	7.350.—			
" " Poznań	7.330.—			
" " Wilno	7.800.—			
	13. 00.—		7.543.—	
D. Akcja kulturalno-oświatowa				46.873.84
Prez. R. N.			22.062.93	
II. Koszty administracyjne				
Biurowisko	15.035.89			
person. i świadczenia socjalne	1.629.—			
Komorne, światło, opał	2.848.19			
materiały piśmienne, porto, telefon	844.85			
koszta przejazdu i różne	1.705.—			
prace zlecone			24.810.91	
Komitet Wojewódzkie				
person. i świadczenia socjalne	17.455.38			
Warszawa				
Lwów	3.510.62			
Kraków	5.995.11			
Poznań	3.259.75			
Wilno	2.100.—			
Nowogródek	1.110.—			
woj. warszawskie	50.—			
Łódź	50.—			
	1.379.90			
		17.455.38		979.200.51

do przeniesienia:

<i>Z przeniesienia</i>				979.200.51
komorne, światło, opał			17.455,38	
Lwów	1.604,77		1.947,18	
Kraków	342,41			
materiały piśmienne, porto, telefon			3.036,49	
Warszawa	865,18			
Lwów	603,63			
Kraków	978,97			
Poznań	143,95			
Wilno	143,60			
Brześć n/B.	17,40			
Nowogródek	53,41			
woj. warszawskie	90,25			
Łódź	138,10			
Stanisławów	2,—			
koszta przejazdu i różne			2.099,26	
Warszawa	312,05			
Lwów	850,31			
Kraków	218,55			
Poznań	535,20			
Wilno	50,—			
Białystok	1,75			
Brześć n/B.	22,30			
Nowogródek	10,—			
Łódź	98,10			
Stanisławów	1,—			
<i>do przeniesienia:</i>			24.538,31	979.200.51

<i>Z przeniesienia</i>				979.200.81
prace zlecone			24.538,31	
Poznań	200,—		272,60	
Łódź	72,60			
Ogółem wydatki:				979.200.81

UWAGA: Sprawozdanie obejmuje ściśle działalność finansową T. P. M. A. za I półrocze 1936 roku **nie jest bilansem**, przeto nie zawiera sald z dnia 31. XII. 1935 r., jak i pozostałości na 1. VII. 1936 r.

U w a g i

DO PROGRAMU DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ.

Gruntowna analiza obecnego systemu udzielania pomocy młodzieży akademickiej wykazuje duże rozbieżności nie tylko w metodach prac poszczególnych środowisk, lecz również co do form, zakresu i podstawowych wytycznych prowadzonej akcji. W różnolitej działalności spotykamy cały szereg przerostów, obok poważnych niedociągnięć w zaspakajaniu najistotniejszych potrzeb młodzieży i chociaż możemy imponować innym narodom swoim dorobkiem na polu pomocy młodzieży, to trzeba stwierdzić, że poszczególne wyniki, uzyskane dotychczas na różnych odcinkach pracy, stanowią jednak niepowiązane w jedną planową całość fragmenty.

Przyczyny tego stanu należy szukać przede wszystkim w tym, że nie istniał dotychczas wszechstronny i rzeczowy plan pomocy młodzieży, ustalony przez czynniki miarodajne, lecz każdy pracował jak umiał, mając jak najlepsze może intencje, niezawsze jednak z największą korzyścią dla sprawy.

Zadaniem P.T.M.A. jest pewne uszeregowanie istniejących rodzajów pomocy, krytyczne wejrzenie w ich dodatnie i ujemne strony i w ich wartość wychowawczą, podkreślenie najistotniejszych potrzeb i sposobów ich zaspakajania oraz zracjonalizowanie metod działania, w celu scementowania wszelkich wysiłków w jedną harmonijną całość, bez niepotrzebnego rozpraszania energii i środków przeznaczonych na pomoc młodzieży, wyrażających się bądź co

bądź w obecnej chwili sumą ponad 4 miliony złotych rocznie.

Wchodzą tu w grę dwa zasadnicze momenty: 1) rodzaj i zakres pomocy i 2) sposób ich realizacji, ujęty w formę jednolitej organizacji, łatwej do przeprowadzenia i nastroczającej jak najmniej sprzeciwów ze strony czynników, zainteresowanych tym zagadnieniem.

FORMY I ZAKRES POMOCY.

W pierwszym rzędzie Towarzystwo określiło, z jaką i w jakim zakresie pomocą trzeba przyjść młodzieży akademickiej.

Cały zakres pomocy podzielono na 5 zasadniczych działów:

1. Pomoc wegetacyjna, czyli t. zw. doraźna,
2. opieka zdrowotna z koloniami letnimi,
3. wychowanie fizyczne i popieranie sportu,
4. ożywienie życia kulturalno społecznego młodzieży,
5. zajęcia doraźne, praktyki i pośrednictwo pracy.

POMOC WEGETACYJNA.

Przechodząc skolei do 1-go działu, t. zn. „pomocy wegetacyjnej” — omówimy w kilku słowach sytuację obecną, a więc to, co ten dział w tej chwili zawiera.

Będą to w pierwszym rzędzie stypendia państwowe, samorządowe, różnych Fundacyj, instytucyj społecznych i osób prywatnych, które wyrażają się sumą około zł. 2.000.000,— rocznie. odroczenia opłat uczelnianych, na sumę ogólną około 1.500.000,—, zapomogi pieniężne, wypłacane przez Ministerstwo W.R. i O.P., Rektorów, Dziekanów, w sumie około zł. 300.000.—, pożyczki udzielane przez instytucje opieki nad młodzieżą oraz akademickie stowarzyszenia; bezpłatne bądź ulgowe obiady i kolacje w taniach kuchniach studenckich, mieszkania w domach akademickich, gdzie opłaty za świadczenia i komorne są w licznych wypadkach bądź odraczane, bądź regulowane w formie stypendiów mieszkaniowych; pomoce naukowe etc.

Dział ten jak widać zawiera różnorodne formy pomocy, w różny sposób gospodarowane, otrzymywane i możliwe do uzyskania z instytucyj wzajem od siebie niezależnych i często z sobą niewspółpracujących.

Taki stan rzeczy powoduje, iż jednostka ruchliwsza i sprytniejsza potrafi niejednokrotnie uzyskiwać pomoc z kilku źródeł, często różnoimienną, często nawet taką samą, a jednostki mniej zaradne, bądź ambitne, są tej pomocy pozbawione.

By dział ten uporządkować podzieliłiśmy go na 4 grupy pomocy, według następującej hierarchii: 1) mieszkaniową, 2) żywnościową, 3) zasiłki na opłaty uczelniane, 4) zapomogi na pomoce naukowe, odzież i drobne wydatki.

W ten sposób w grupie zatytułowanej „pomoc mieszkaniowa“ znalazłoby się całe zagadnienie domów akademickich, burs i ognisk oraz pomocy na opłaty komornego niezamożnym studentom; w grupie „pomoc żywnościowa“ — zagadnienie kuchen i stołowni studenckich, sklepów i bufetów, jak również kwestia zasiłków (bonów) żywnościowych dla niezamożnej młodzieży.

Two starać się będzie, by wydajność stołowni mogła zaspokoić zapotrzebowania na tanį, dobry i zdrowy posiłek w cenie niższej, niż można otrzymać prywatnie. Środki na ten cel powinny być tak duże, by nie było bezdomnego i głodnego studenta. Od dobrego rozwiązania tej sprawy zależy pomyślny wynik studiów i utrzymanie przy zdrowiu młodzieży.

Two dołoży starań, by hasło głoszone i realizowane przez pierwsze powojenne pokolenie młodzieży akademickiej: „pomoc w naturze“ we własnych domach akademickich, stołówkach i sklepach studenckich, przychodniach lekarskich i t.p., które ustąpiło w ostatnich latach na plan drugi, wobec przerzucenia wielkich środków na pomoc pieniężną zyskało znów swe pierwszoplanowe znaczenie. Dziś już życie wykazało i to na jak licznych niestety przykła-

dach, że „pomoc gotówkowa“, jako wykorzystana często niewłaściwie jest mniej celowa. a poza tym droższa niż „pomoc w naturze“.

Nawrót do akcji inwestycyjnej, drogą ograniczenia działalności zapomogowo-stypendialnej, winien następować chociażby stopniowo, lecz celowo i skutecznie.

Agendy pomocy muszą być dostępne dla szerokich kół młodzieży, to jest posiadać właściwą organizację i gwarantować niską kalkulację cen; powinny być prowadzone przez specjalne instytucje pomocy młodzieży i nie mogą być oddawane w dzierżawę przedsiębiorcom prywatnym, którzy filantropami nigdy nie będą.

Prowadzenie agend pomocy musi odbywać się według następujących zasad:

1. Istnienie musi być uwarunkowane istotnym spełnieniem zadania, polegającym na potanieniu danej formy pomocy (mieszkania w domach akademickich lepsze i tańsze niż w domach prywatnych, żywienie w stołowniach akademickich lepsze i tańsze niż w restauracjach i t. p.),
2. kalkulacja nie może być obliczona na zysk, budżet winien być zrównoważony i samowystarczalny; ceny możliwie jednakowe dla danego środowiska,
3. subwencje dla agend dopuszczalne są jedynie na inwestycje lub dla pokrycia uzasadnionych wyższą koniecznością niedoborów,
4. regulaminy agend winny być ujednostajnione dla całego środowiska i uzyskać akceptację organów T-wa, przyczem powinny uwzględniać zadania wychowawcze, jaki mają spełniać (podniesienie kultury osobistej korzystających z agend, wzory dobrej organizacji i t. p.).

Na pierwszym miejscu winna znaleźć się sprawa **pomocy mieszkaniowej**. Rozwiązało ją prawie całkowicie na szeroką skalę zakrojone budownictwo domów akademickich

zapoczątkowane przeważnie przez samą młodzież w momencie najostrejszego kryzysu mieszkaniowego w Polsce, gdy powracający z wojska akademicy zmuszeni byli nocować na dworcach i rekwirowanych na ten cel lokalach rozrywkowych. Obecnie jest już 30 mniejszych lub większych domów akademickich, dla około 7.500 studentek i studentów, co stanowi 15% ogólnej liczby słuchaczy w szkołach wyższych.

Jest to więc stan prawie zupełnego nasycenia, a nawet może zachodzić obawa o niewyzyskanie tych miejsc w niektórych środowiskach, wobec zmienionych koniunktur mieszkaniowych na rynku prywatnym. Odczuwa się jednak brak domów dla studentek, co jest ważniejszym problemem, niż zapewnienie należytych warunków mieszkaniowych studentom.

Cała więc energia domów akademickich — zarządów i instytucyj, opiekujących się nimi, powinna być skierowana na właściwą ich organizację wewnętrzną, na podniesienie ich siły atrakcyjnej,

Domy akademickie, jako ośrodki skupiające liczne grupy młodzieży, otwierają szerokie — często niewyzyskane jeszcze — pole wdzięcznej pracy nad wychowaniem młodzieży akademickiej, a więc przede wszystkim mają one być ogniskiem spokojnej i owocnej pracy naukowej, miejscem należytego wypoczynku i wzorem kultury domowej.

Zachowanie dobrych obyczajów i wzorowego porządku winno być dobrze pojętym obowiązkiem każdego mieszkańca.

Jednakże w praktyce szerzej pojęta praca wychowawcza w domach akademickich możliwa jest narazie tylko tam, gdzie są one bezpośrednio lub pośrednio podporządkowane Ministerstwu W. R. i O. P., ewentualnie władzom akademickim.

Niesłychanie ważną i drażliwą jest tu kwestia, dotychczas niejednolicie unormowana, przyjmowania gości w pokojach mieszkalnych, zwłaszcza gości płci odmiennej.

Nieuregulowaną jeszcze pozostaje strona finansowa większości domów, a zwłaszcza spłata zadłużeń (same długi wobec B. G. K. wynoszą ponad zł. 11.000.000.—).

Wymaga również unormowania stan prawny domów, stanowiących własność stowarzyszeń akademickich i nieakademickich, co uniemożliwia często właściwe wykorzystanie domów (np. w niektórych domach mieszkają nie-studenci, brak domów dla studentek, przy nadmiarze miejsc dla studentów i t. p.)

Zagadnienie domów studenckich stwarza poważny problem w dziedzinie pomocy i opieki nad młodzieżą i przez dłuższy czas jeszcze będzie absorbować zarówno Ministerstwo W. R. i O. P., jak i T-wo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej.

Z kwestią domów wiąże się sprawa t.zw. stypendiów — pożyczek mieszkaniowych, stanowiąca nader ważną formę pomocy dla młodzieży, gdyż umożliwia jej korzystanie z mieszkań za bardzo niską opłatą i dążyć należy, aby przede wszystkim niezamożna młodzież zamieszkiwała w domach akademickich. Dobrze zorganizowane domy akademickie są w stanie zaspokoić wszystkie potrzeby mieszkańców w zakresie naukowym (czytelnie, biblioteki, wypożyczalnie podręczników akademickich), kulturalnym (rozrywki towarzyskie, teatry, koncerty), zdrowotnym (ambulatoria, kąpiele, gimnastyka), żywnościowym (kuchnia, bufety, sklepy i t. p.).

Na drugim miejscu według hierarchii potrzeb znajduje się **pomoc żywnościowa**, którą zaspakajają kuchnie studenckie, bufety i sklepy, prowadzone przeważnie przez stowarzyszenia młodzieży, zarządy domów akademickich i różne instytucje społeczne.

Zagadnienie kuchen stanowi problem, w dziedzinie pomocy w naturze, wymagający wejrzenia, zanalizowania i zastanowienia się, czy przez właściwe ujęcie tego działu przez czynniki fachowo do tego przygotowane i przy pewnym scentralizowaniu akcji (choćby tylko zakupów, co równocześnie ułatwiłoby nadzór nad tą drażliwą sprawą) — nie

dałoby się i na tym polu osiągnąć lepszych rezultatów pod względem jakości strawy i obniżenia kosztów.

Wiadomo, że z kuchen studenckich korzysta tylko pewien odsetek młodzieży (np. w Warszawie niespełna 10%, dużo stołuje się w prywatnych kuchniach, otrzymując pożywienie tańsze a często i lepsze.

Przy zakładaniu kuchen należałoby dążyć, aby znajdowały się one w pobliżu szkół, lecz po za ich terenem, co umożliwi korzystanie z tych agend młodzieży różnych uczelni i nie zamknie dostępu do nich w razie zawieszenia wykładów na danej uczelni.

Dopiero w dalszej kolejności będzie dostarczanie środków na pozostałe działy pomocy wegetacyjnej, jak: **opłaty uczelniane, pomoce naukowe, odzież i inne.**

Pomoc ta wyraża się przede wszystkim w formie pożyczek i zasiłków i za wyjątkiem odroczeń czesnego ograniczyć się winna tylko do osób, specjalnie uzdolnionych i do sporadycznych ważnych wypadków, niemal odosobnionych; pożyczka bowiem, a już w szczególności pożyczka krótkoterminowa nie jest istotną formą pomocy. Ponadto zastosowanie w szerszym, niż dotychczas zakresie pomocy żywnościowej i mieszkaniowej zaspokoić winno najistotniejsze potrzeby, zaś szeroko stosowane odroczenie opłat uczelnianych ułatwia sprawę czesnego (należałoby tylko na tę sprawę zwrócić większą uwagę w szkołach prywatnych,

Zagadnienie więc pożyczkowe przy zapewnieniu pomocy mieszkaniowej i żywnościowej i rozwiązaniu kwestii czesnego straciło już i w dalszym ciągu tracić będzie swoją rację bytu.

Uznając zasadę, iż pożyczka studencka nie jest pomocą istotną, zwracamy uwagę na niesłuszność pretensyj, które wnoszą Bratnie Pomoce o rzekome zmniejszenie się zakresu ulg, jakie otrzymuje młodzież od chwili powstania Towarzystwa.

Istotnie stowarzyszenia samopomocowe studenckie nie otrzymują subwencji gotówkowych w tej wysokości co

uprzednio, lecz nastąpiło to z przyczyny wyżej wyłączonej, bowiem znanym jest T-wu, iż większość subwencji obracana była na pożyczki pieniężne, które Towarzystwo uznało za niewłaściwą formę pomocy.

Niezależnie od powyższego, w wielu wypadkach Towarzystwo stwierdziło biurokratyzowanie się Bratnich Pomocy i olbrzymie koszty administracyjne, pokrywane częściowo z subwencji.

Dla ilustracji powyższego przytaczamy szereg przykładów:

1. Br. Pom. Stud. U. J. P. (sprawozdanie za rok 1934) suma r-ku strat i zysków zł. 110.015.43, koszta administracyjne zł. 9.381.07, druk sprawozdań zł. 1.350.—, Prezydium zł. 378.—, lokal i utrzymanie lokalu zł. 4.764.16 razem zł. 15.873.23, a więc przeszło 15%.
2. Br. Pom. Stud. Uniw. Jagiell. (sprawozdanie z r. 1934/35 w/g r-ku strat i zysków Centrali) suma wpływów zł. 155.971.71, wydatki osobowe i rzeczowe zł. 13.347.08, druk sprawozdania za 1934 r. zł. 1.380.—, lokal zł. 1.140.—, funkcje Prezesa Br. Pom. zł. 778.50, ekwiwalenty członków Zarządu zł. 4.575.75, świadczenia socjalne zł. 841.28 razem zł. 22.062.61, a więc przeszło 14%.
3. Br. Pom. Stud. Uniw. Pozn. (r-k strat i zysków za 1935 r.) wpływy ze składek członkowskich zł. 5.849.50, a wydatki sekretariatu zł. 11.569.32.
4. Br. Pom. Stud. Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie (sprawozdanie za 1935 r. w/g r-ku strat i zysków) wpływy zł. 35.508.86, koszta administracyjne zł. 14.097.60, a więc 39,7%.

W tych warunkach subwencjonowania Bratnich Pomocy bez wyraźnego przeznaczenia środków na ściśle określone cele, należy bezwzględnie zaniechać.

OPIEKA ZDROWOTNA I KOLONIE LETNIE.

Opieka zdrowotna młodzieży, stanowi dział specjalny, który tylko pokrótce omawiamy. Ma ona za zadanie szeroko zakrojoną akcję zapobiegawczą ze specjalnie zwróconą uwagą na zwalczanie chorób społecznych, obok sprawnie zorganizowanego lecznictwa, prowadzonego przy wydajnej i często bezinteresownej pomocy lekarzy i oparta jest na istniejących poradniach i ambulatoriach, przeznaczonych dla młodzieży akademickiej. Obecnie dążeniem T-wa jest tylko, aby doprowadzić do objęcia opieką zdrowotną również młodzież szkół prywatnych, która tej pomocy nie ma zorganizowanej.

W dążeniu do ograniczenia olbrzymich mimo wszystko wydatków na opiekę zdrowotną, zwrócona została uwaga na zwiększenie dopłat za świadczenia ze strony korzystających, a nieźle sytuowanych, oraz na scentralizowanie administracji funduszami i kwalifikację wydatków przez czynniki fachowe.

Co się tyczy **kolonii i obozów wypoczynkowych**, organizowanych przy wydatnej pomocy T-wa, to rola ich nie jest dostatecznie oceniona. Statystyka uczącej się na wyższych uczelniach młodzieży wykazuje, że rekrutuje się ona w znacznej ilości z mieszkańców miast, bytujących w warunkach mieszkaniowych fatalnych, należy więc dać tej młodzieży możliwość wypoczynku w warunkach klimatycznych dobrych i jak najbardziej dla zdrowia pożądanych

Ponadto kolonie należy wykorzystać pod względem sportowym, turystyczno-krajoznawczym i wychowawczo-społecznym, w sensie oddziaływania na samych uczestników, jak również inicjowania pracy kulturalno-oświatowej wśród miejscowej ludności.

WYCHOWANIE FIZYCZNE I SPORT.

Przechodząc skolei do wychowania fizycznego młodzieży akademickiej i popierania sportu T-wo przeniosło ciężar całego zagadnienia na P. U. W. F. i P. W., zastrze-

gając sobie współpracę. Dział ten bowiem wymagał specjalnego uporządkowania, przekraczającego często możliwości i kompetencje Towarzystwa. Wychowanie fizyczne jest najzupełniej przez młodzież zaniedbane. A. Z. S-y gromadzą jedynie niewielki odsetek młodzieży, co nie rozwiązuje kwestii wychowania fizycznego młodzieży.

Reorganizacja wychowania fizycznego powinna przewidywać:

- a) powszechność i obowiązkowość ćwiczeń fizycznych oraz przysposobienia wojskowego polskiej młodzieży akademickiej obu płci,
- b) zachęcenie szerokich rzesz młodzieży do wykonywania różnego rodzaju sportów i udostępnienie ich młodzieży przez odpowiednie urządzenia i wykorzystanie w tym celu terenów większych domów akademickich.

Aktualnym jest również obowiązkowe wprowadzenie kwalifikacji lekarskiej, zezwalającej na uprawianie sportów i ćwiczeń fizycznych. T-wo wychodząc z założenia całości kształtu opieki nad młodzieżą, uważa, że akcja wychowania fizycznego powinna być prowadzona w ścisłym kontakcie z T-wem, tym bardziej, że wiąże się z prowadzoną przez T-wo akcją kolonii i obozów wypoczynkowych oraz opieką zdrowotną.

T-wo docenia również olbrzymie walory wychowawcze sportu, co nie pozostaje bez znaczenia dla całości kształtu prac T-wa.

AKCJA KULTURALNO-SPOŁECZNA.

Przechodząc skolei do działu „akcja kulturalno-społeczna”, zaznaczyć trzeba, że w tej dziedzinie, po za popieraniem niektórych poczyną fundacyjnych domów akademickich w Warszawie, niewiele zostało zrobione. Utrzymanie tego działu akcji, po zracjonalizowaniu stanu dotychczasowego i rozszerzeniu zasięgu, jest niewątpliwie słuszne, gdyż pamiętać należy, że większość wychowanków szkół

wyższych znajdzie się przy swych warsztatach pracy w okolicach zaniedbanych kulturalnie, a któż jak nie oni właśnie mają być krzewicielami kultury.

Chodzi tu o pomoc kołom naukowym, chórom i orkiestrom akademickim, pracom świetlicowym i t. p., inicjowanym często, a nawet przeważnie przez nieliczne jednostki, które potrafią jednak skupić większe grono ludzi o dużej energii, eksponującej nawet po za teren młodzieży akademickiej (np. zespół orkiestry i chóru mieszkańców domów akademickich Fundacji im. Prez. G. Narutowicza). Niewielkie nawet sumy, jakie na ten cel zostaną przez T-wo obrócone, stokrotnie zwrócone zostaną społeczeństwu. Dużą rolę w tym dziele odgrywać mogą rozrywki kulturalne, dostarczone młodzieży przez społeczeństwo. Wiadomym jest, iż na przykład na poważnych sztukach teatry są puste, dlatego więc nie udostępnić bezpłatnie młodzieży akademickiej zajęcia tych wolnych miejsc.

T-wo zamierza wejść w kontakt z organizacjami społeczno-kulturalnymi i wyjednać od nich specjalne świadczenia dla młodzieży.

POŚREDNICTWO PRACY I PRAKTYKI

Działem pośrednictwa pracy i praktyk Towarzystwo dotychczas mało się zajmowało. Jeżeli chodzi o pośrednictwo pracy dla kończących studia, to sprawa ta leży zupełnie odłogiem i pozostawiona jest wyłącznym staraniom jednostek zainteresowanych.

Sprawy pośrednictwa pracy są bardzo trudne, jednak T-wo zajmie się nimi przez przedstawienie czynnikom miarodajnym rzeczowych i szczegółowych postulatów.

Młodzież studiująca natomiast powinna się ograniczać do mało absorbujących zajęć zarobkowych i do praktyk wakacyjnych, stanowiących uzupełnienie studiów.

ZASADY UDZIELANIA POMOCY

Cały zakres pomocy młodzieży akademickiej dzielimy na 2 rodzaje:

1. potaniecie kosztów utrzymania dla ogółu młodzieży przez udogodnienia i ulgi wyjednanne od Państwa i społeczeństwa oraz drogą prowadzenia własnych agend pomocy, jak domy, kuchnie, sklepy etc. i udostępnienie przez to studiów możliwie najszerszym rzeszom młodzieży, i 2. otoczenie pomocą indywidualną niezamożnej i na to zasługującej młodzieży, z funduszków i środków specjalnie na to przeznaczonych.

Rozdzielając w ten sposób całość zagadnienia, ustalamy zasadę, iż **z ulg wyjednanach i agend własnych korzystają cała młodzież akademicka**. t. j. każdy słuchacz wyższej uczelni, tak państwowej, jak i prywatnej, bez różnicy płci, wyznania i narodowości. Warunkiem jest posiadanie dowodu akademickiego oraz uiszczanie w przepisanych terminach należnych opłat akademickich.

Uprawnienia do opieki w tym zakresie posiadają również absolwenci szkół przed uzyskaniem dyplomu, oraz obcokrajowcy, studiujący na uczelniach polskich.

Udogodnieniami będą zniżki otrzymane w sklepach, zakładach, teatrach, szpitalach i u lekarzy etc., omówione i zafiksowane przez organizację opiekującą się młodzieżą, oraz mieszkania w tanich domach akademickich, pożywienie w kuchniach studenckich i t. d.

POMOC INDYWIDUALNA

Odrębne stanowisko winno być zajęte względem młodzieży specjalnie niezamożnej. Wchodzić tu musi w grę **pomoc indywidualna**, w granicach usprawiedliwionych istotnym stanem niezamożności, a to celem umożliwienia niezamożnej młodzieży normalnych studiów, bez dotkliwych trosk i kłopotów materialnych.

Jeśli więc chodzi o pomoc z funduszków i środków przekazanych, bądź ofiarowanych do dyspozycji instytucji, czy też czynników opiekujących się młodzieżą, to uzyskać ją mogą studenci, odpowiadający szeregowi wymaganych kwalifikacyj i na warunkach zgóry określonych.

WARUKI UZYSKANIA POMOCY

Warunki, jakie są wymagane do otrzymania pomocy indywidualnej, są następujące:

1. niezamożność musi być stwierdzona miarodajnie i wszechstronnie, a więc brak środków materialnych studenta, jego rodziców lub opiekunów, przy czym pomoc rodzinie, niesiona przez studenta, nie stanowi dostatecznej przyczyny do żądania pomocy od instytucji opiekującej się młodzieżą akademicką. Kwalifikacja materialna winna opierać się na dowodach urzędowych, przedstawionych przez petenta, jak: świadectwo ubóstwa, zaświadczenie władz samorządowych, względnie Koła Lokalnego T.P.M.A. z drugiej zaś strony na opinii, jaką ma o petencie środowisko kolegów, w którym stale przebywa.
2. Postępy w studiach — conajmniej dostateczne, stwierdzone przez władze akademickie;
3. stosowanie się przez petenta do zarządzeń władz akademickich i ściśle przestrzeganie przepisów korzystania z pomocy. Przekonania ideowe petenta nie mogą mieć wpływu na kwalifikację pomocy.

Przy udzielaniu pomocy studentom nań zasługującym — należy kierować się następującymi zasadami:

1. pomoc musi być udzielona w takiej ilości i w takiej formie, aby łącznie z posiadanymi przez petenta środkami dawała mu możliwość skromnej egzystencji i dostatecznych warunków pracy, gdyż inaczej pomoc ta zostanie chybiona,
2. student otrzymawszy raz pomoc, o ile nie utracił jednego z 3-ch z zasadniczych warunków, kwalifikujących go do otrzymania pomocy w miarę możliwości powinien mieć zapewnioną ciągłość pomocy, aż do ukończenia studiów,
3. wszelka pomoc indywidualna jest zwrotna, co wyklucza moment filantropijny. Bezwrotność pomocy dopuszczalna jest w wypadkach wyjątkowych,

np. pomocy udzielanej na leczenie lub w związku z nieszczęśliwymi wypadkami.

4. Ewidencję i kontrolę terminów zwrotu prowadzą Uczelniane Komitety środowiskowe T-wa. Zwrot następuje na rzecz T. P. M. A. Egzekucja będzie scentralizowana, zaś sumy uzyskane z egzekucji stanowić będą kapitał instytucji, opiekującej się młodzieżą.
5. Wszelka pomoc winna być udzielana w naturze — w świadczeniach agend pomocy młodzieży. W wypadkach udzielania pomocy pieniężnej, winna ona być w miarę możliwości, przelewana bezpośrednio instytucji lub zakładowi na świadczenia, na które pomoc jest przyznana (np. zasiłki na czesne — kwesturom, na komorne — zarządom domów, na dożywianie — kuchniom etc.).
6. Pomoc pieniężna winna być udzielana tylko w wyjątkowych wypadkach i na specjalne cele. Istniejący system stypendiów naukowych powinien być powiązany z akcją pomocy T-wa P. M. A.

Obecny system udzielania stypendiów z roku na rok i bez oddziaływania na słuchacza w kierunku uspołecznienia i wyrobienia poczucia odpowiedzialności wobec społeczeństwa — nie spełnia w wielu wypadkach swego zadania.

Ze stypendystami należy utrzymywać żywy kontakt i pociągać ich do pracy społecznej.

Należy nadać przynajmniej części stypendiów charakter stałości na cały okres studiów, co umożliwi trwałość pracy naukowej. — Część stypendiów przeznaczona na studia od pierwszego roku w oparciu o przedstawienie Kół Lokalnych T-wa, szkół średnich i instytucji społecznych, umożliwi przyjscie z pomocą specjalnie uzdolnionym jednostkom spośród sfer młodzieży włościańskiej i robotniczej i zapewni wobec nich należyte oddziaływanie wychowawcze. (Dom dla stypendystów w Warszawie).

PODSTAWA DO PRYZNANIA POMOCY.

Za podstawę do określania wysokości udzielanej pomocy indywidualnej będą służyły opracowane przez poszczególne Komitety środowiskowe T-wa przeciętne koszty „minimum egzystencji” studenta danej uczelni, z uwzględnieniem: a) mieszkania, b) wyżywienia, c) opłat uczelnianych, d) odzieży, komunikacji i innych.

Różnica między środkami posiadanymi, a kwotą uznaną przez Komitet za „minimum egzystencji” wyrównana być może w drodze przyznania pomocy indywidualnej, z zachowaniem wyżej ustalonej hierarchii potrzeb

Każdy ubiegający się o pomoc, powinien otrzymać na początku roku akademickiego książeczkę ewidencyjną pomocy, którą winien okazywać wraz z dowodem akademickim, gdy czyni starania o jakąkolwiek pomoc indywidualną. W książeczce udzielana pomoc jest notowana. Odpis książeczki ewidencyjnej przechowywany jest wraz z dowodami złożonymi w aktach personalnych w uczelni

Pomoc udzielana może być użyta tylko na te cele, na które została przeznaczona i nadużycia w tym względzie powinny być tępiące najsurowiej w imię wysoko pojętej etyki i honoru akademickiego. — W tej mierze instytucja pomocy młodzieży powinna mieć zapewnioną pomoc ze strony władz akademickich i samej młodzieży.

ORGANIZACJA POMOCY.

Przechodząc do sprawy organizacji pomocy, należy przede wszystkim ustalić, czy T. P. M. A. ma objąć swoją działalnością wszelkie formy pomocy dla młodzieży, czy też niektóre mają być pozostawione do wyłącznego i bezpośredniego wglądu Ministerstwa W. R. i O. P. i kompetencji władz akademickich?

Aktualnym jest to pytanie w odniesieniu nie tylko do pomocy, które dotychczas pozostawały poza wpływami T-wa, jak: odroczenia chesnego, stypendia państwowe ak-

cja inwestycyjna, praktyki wakacyjne, subsydjowanie kół naukowych, lecz również w odniesieniu do tych form, wyłączenie których może nastąpić, jak wychowanie fizyczne, oraz co do tych, które są zaspakajane dwutorowo przez T-wo i uczelnie: opieka zdrowotna i badania nowoprzyjętych; indywidualne zasiłki pieniężne i inne.

Rzeczowe względy przemawiałyby za powiązaniem wszystkich bez wyjątku form pomocy w T-wie w ramach jednego planu. Wysuwane dotychczas względy prestige, owe nie powinny tu wchodzić w grę, z uwagi na specjalną strukturę organizacyjną T-wa, skupiającego wszystkie czynniki zainteresowane i uzależnione ściśle od Ministerstwa W. R. i O. P.

Wysiłki zarówno Rządu, władz akademickich, jak i społeczeństwa, zorganizowanego dla sprawy pomocy młodzieży—zmierzają w danym wypadku ku jednemu i temu samemu celowi, ku jednej idei i szarmonizowanie tych wysiłków winno nastąpić i jeśli akcja nie może być jeszcze powiązana w jedną organizacyjną całość, to przynajmniej działalność wszystkich tych czynników narazie winna odbywać się w drodze ścisłej koordynacji.

Dla zorientowania się jednak w całokształcie potrzeb młodzieży i ilości środków, mogących być do dyspozycji na ten cel, oraz dla celowego rozdziału tych środków według hierarchii potrzeb i przemyślanych wytycznych, opartych na jednakowych zasadach i przy pomocy aparatu zorganizowanego analogicznie dla wszystkich środowisk — powinna być powołana jedna instytucja.

Dla usunięcia podnoszonych zastrzeżeń należy określić rolę poszczególnych czynników, reprezentowanych w T-wie i zainteresowanych jego istnieniem, a zwłaszcza władz wyższych uczelni i młodzieży akademickiej.

Należy stwierdzić miarodajnie, że działalność T-wa prowadzona jest na wyraźne zlecenie Ministerstwa W. R. i O. P. i znajduje się pod jego opieką.

Organy T-wa są powołane do gromadzenia i dyspo-

nowania środkami w ramach ustalonych planem finansowo-gospodarczym, inicjowania organizacji pomocy i nadzorowania akcji na rzecz ogółu młodzieży.

Władze uczelniane są powołane do przedstawiania budżetów potrzeb, rozdziału środków, przeznaczonych na pomoc młodzieży danej uczelni i nadzorowania działalności stowarzyszeń studenckich. Udział młodzieży w akcji powinien wyrazić się przede wszystkim we współpracy z władzami uczelnianymi w zakresie kwalifikacji do pomocy indywidualnej i rozdziału przydzielonych świadczeń, oraz w prowadzeniu agend pomocy dla swoich kolegów (bufetów, stołówek, skryptów, doraźnych zajęć zarobkowych) i współudziale w zakresie organizacji życia towarzysko-społecznego.

Rozwiązanie właściwe kwalifikacji, tak istotnej dla całej akcji, natrafia na duże trudności, gdyż istniejące obecnie stowarzyszenia samopomocowe młodzieży jednoczą niewielki odsetek młodzieży i nie reprezentują ogółu młodzieży (np. stowarzyszenia samopomocowe Uniwersytetu J. P. wszystkie razem nie mają więcej jak 3.500 do 4.000 członków, czyli około 40% studiujących), bądź są na tyle liczne, że nie są w stanie znać potrzeb swych członków.

Dlatego też w tej sprawie trzeba uciec się do jakiejś innej formy, która winna być oparta na powszechnym, bezstronnym przedstawicielstwie młodzieży, powiązaniem bezpośrednio ze środowiskiem, które reprezentuje, zdolnym do odpowiedzialności przed tym środowiskiem i przez stałą styczność i wspólne warunki studiów, obznajmionym z istotnymi potrzebami i bolączkami trawiącymi młodzież.

Tylko spełnienie tych postulatów pozwoliłoby T-wu na dotarcie do ogółu młodzieży i nawiązanie z nią stałej współpracy, mającej na celu jej dobro i stworzyłoby podstawy do celowej akcji wychowania fizycznego, towarzyskiego i kulturalnego.

Rozwiązaniem tego bardzo trudnego problemu powinny się zająć przede wszystkim władze wyższych uczelni.

PODSTAWY FINANSOWE

Ostatnim zagadnieniem w ramach referatu omawianym jest sprawa środków materialnych, przeznaczonych na pomoc młodzieży akademickiej.

Zadaniem T-wa P.M.A. jest, aby ogółowi młodzieży drogą zmniejszenia kosztów utrzymania ułatwić życie, co pozwoli tym samym na poświęcenie całej pracy i uwagi sprawom studiów. Szczupłość funduszy T-wa nie pozwala na dokonanie tego bez pomocy ze strony szerokich rzesz społeczeństwa. Społeczeństwo w okresie obecnym nie może T-wu dać większych funduszy i trudno wobec przeżywanego kryzysu tego się domagać; jeśli jednak nie można otrzymać od społeczeństwa większych środków — to należy jednak domagać się, aby społeczeństwo przynajmniej na młodzieży nie zarabiało.

Organa T-wa winny we wszystkich dziedzinach życia uzyskać jak najdalej idące ulgi dla młodzieży, wyjednywując je tak u władz rządowych i samorządowych, jak i w instytucjach społecznych i u osób prywatnych.

Spowodować to musi potaniecie ogólnych kosztów utrzymania i pracy naukowej dla ogółu młodzieży i przez to udostępnienie studiów szerokim warstwom młodzieży. Nasuwa się tu np. sprawa zwolnienia, ew. w drodze dekretu od wszelkich podatków i ciężarów instytucji pomocy młodzieży. (Domów akademickich — od podatku lokalowego, sklepów — obrotowego i t.p.).

Jeżeli chodzi o ofiarność społeczeństwa w gotówce, to w pierwszym rzędzie należy przyciągnąć do prac w T-wie P. M. A. i świadczeń na rzecz młodzieży ludzi, którzy wyższe wykształcenie otrzymali, a którzy dobrodziejstwo to zawdzięczają dużej pomocy ze strony Państwa, łożonej na utrzymanie i prowadzenie wyższych zakładów naukowych. Komitety Wojewódzkie, szczególnie zaś Oddziały Uczelniane, winny podjąć inicjatywę w kierunku zgromadzenia w swoich szeregach b. wychowanków wyższych uczelni.

Największą jednak pozycję będą jeszcze długo stanowić subwencje państwowe. Wysokość tych subwencji powinna narazie zaspokoić wszystkie najistotniejsze potrzeby młodzieży.

Gospodarowanie jednak tymi funduszami, w myśl zasady zwrotności udzielanych świadczeń, w przyszłości znacznie odciąży Państwo od konieczności subwencjonowania akcji pomocy młodzieży akademickiej.

Osobne zagadnienie stanowią fundacje społeczne, które w swoich statutach mają zleconą pomoc młodzieży. Towarzystwo zwróci się do czynników, nadzorujących działalność tych fundacji, by zaleciły im ścisłą współpracę z T-wem w dziedzinie pomocy młodzieży akademickiej.

W ten sposób na fundusze T. P. M. A. składałyby się: 1) subwencje państwowe, 2) wpływy ze „świadczeń zwrotnych”, 3) składki i ofiary w naturze i gotówce od członków Kół Lokalnych, 4) dochody z własnych agend i imprez.

Na wydatki składałyby się: 1) sumy na inwestycje agend pomocy młodzieży i ewentualne pokrywanie ich deficytów, zwłaszcza w dziedzinie opieki zdrowotnej, 2) środki na pomoc indywidualną, ustalone na podstawie przyjętych kosztów utrzymania dla danego środowiska, jako wyrównanie budżetów zarejestrowanej niezamożnej młodzieży.

ZAKOŃCZENIE

Reasumując całość przedstawionych kwestyj — należy stwierdzić, że T-wo P.M.A. spełni swe zadanie, jeżeli: 1) powiąże w jedną harmonijną całość wszystkie rodzaje pomocy młodzieży i dla realizacji przemyślanej, celowej akcji skupi wszystkie zainteresowane czynniki: Rząd, społeczeństwo i wyższe uczelnie wraz z młodzieżą w ramach jednej organizacji, 2) potani koszt utrzymania dla ogółu młodzieży przez wyjednanie jak największych skutecznych ulg, oraz przez rozbudowę i prowadzenie własnych agend pomocy, 3) niezamożną młodzież na pomoc szczególnie za-

sługującą otoczy indywidualną opieką, pogłębiając równocześnie wartości wychowawcze, jakie za sobą ta opieka winna pociągać, 4) stworzy rzeczową kwalifikację dla pomocy indywidualnej, zaprowadzi ewidencję udzielanych świadczeń i zorganizuje windykację świadczeń zwrotnych, 5) ureguluje podstawy finansowe działalności T-wa, opierając je na dotacjach państwowych, wpływach ze zwrotów udzielonych świadczeń, z dochodów specjalnych i fundacyj oraz zorganizowanej pomocy społecznej.

Jeżeli wszystkie powyższe postulaty zostaną spełnione, T. P. M. A. nie będzie zbędnym kółkiem w maszynie rozdzielczej, transportującej pieniądze ze Skarbu Państwa do rąk młodzieży, ale żywą komórką, rozrastającą się w potężny organizm, zdolny do samodzielnego bytu i rzetelnej pracy dla przyszłych pokoleń, przodujących w Państwie i Społeczeństwie.

Adresy Organów Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akadem.

I. PREZYDIUM RADY NACZELNEJ T-WA P. M. A.

Skład osobowy:

Prezes R. N.	—Gen. Dr. Stefan Hubicki
Wiceprezes R. N.	—Prof. Dr. Franciszek Czubalski
„	—Dyrektor Adam Piasecki
Sekretarz Generalny	—Dyrektor Feliks Dąbrowski
Skarbnik Generalny	—Dyrektor Stanisław Nowak
Członkowie:	—Min. płk. dypl. Juliusz Ulrych
	—Wicemarszałek Tad. Schaetzel
	—Poseł Michał Brzęk-Osiński
	—Dyrekt. Wiktor Tomir Drymmer

Adres: Warszawa, ul. Polna 50.

II. Biuro Prezydium R.N.T.-wa P.M.A.—Warszawa, Polna 50.

III. KOMITETY WOJEWÓDZKIE T. P. M. A. (uczelniane)

Stołeczny Komitet Wojewódzki T.P.M.A.—W-wa, ul. Akademicka 5.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. we Lwowie ul. Kraszewskiego 1.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Krakowie, ul. Św. Anny 1.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Poznaniu, Wały Wazów 26.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Wilnie, ul. Uniwersytecka 3.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Lublinie, Krakowskie Przedm. 70 m. 9.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Łodzi, ul. Ogrodowa 15.

IV. KOMITETY WOJEWÓDZKIE T. P. M. A. (nieuczelniane)

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Białymstoku—Urząd Wojewódzki

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Kielcach—Urząd Wojewódzki

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Nowogrodku—Urząd Wojewódzki

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Brześciu n/Bugiem—Urząd Wojewódzki

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Toruniu—ul Mostowa 11.

Komitet Wojewódzki w Katowicach—Urząd Wojewódzki

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w W-wie—Urząd Wojewódzki, Al. Ujazdowskie 5.

Komitet Wojewódzki T.P.M.A. w Stanisławowie—Urząd Wojewódzki

DZIAŁ INFORMACYJNY

DOMY AKADEMICKIE

N a z w a d o m u	A d r e s	Właściciel lub prowadzący	Ilość miejsc	
			mężcz.	kobiet
Fund. „Domy Akademickie im. Prez. G. Narutowicza w Warszawie”.	Warszawa, Akademicka Nr. 5	Fund. „D. A. im. Prez. G. Narutowicza w W-wie”	1529	—
Dom dla studentek	Warszawa, Polna Nr. 50	Własność Skarbu Państwa, prowadzi Fund. „D. A. im. Prez. G. Narutowicza”	—	90
Fundacja „Dom Akademickich”	Warszawa, Górnośląska Nr. 14	Fund. „Dom Akademickich”	—	259
Dom Akademicki im. M. Trippenbacha	Warszawa, Ceglana 1	Fundacja im. M. Trippenbacha	53	—
Dom Akademicki T-wa „Auxilium Academicum”	Warszawa, Tamka 4	T-wo „Auxilium Academicum”	—	240
Ognisko „Akademickiej Bratniej Pomocy Studentów U. J. P.”.	Warszawa, Marszałkowska 127	Zarząd Akad. Bratn. Pomocy Stud. U. J. P.	35	—
Ognisko Akademickie Młodzieży Wilejskiej	Warszawa, Al. Ujazdowskie 47	T-wo Regionalnych Ośrodków Społ.-Wych. Młodzieży Wilejskiej	43	—
Dom Koła Medyków Stud. U. J. P.	Warszawa, Ozki 7	Koło Medyków	15	—
Żydowski Dom Akademicki	Warszawa, Namieśnikowska 7	T-wo „Auxilium Academicum Iudaicum”	300	—
Ognisko Akademickie	Warszawa, Bednarska 37	T-wo Obrony Kresów Wschodnich (dr. Łążyńska)	50	60
Ognisko Akademickie	Warszawa, Przeskok	D—tto	—	—
Ognisko Akademickie	Warszawa, Marszałkowska 127	Akad. Bratn. Pomoc (dr. Braunn)	40	—
Ognisko przy kuchni dla bezrobotnych	Warszawa, Plac Mirowski 17	(Dr. Malinowski)	60	—
Ośrodek Miejski	Warszawa, Al. Ujazdowskie 37	(Dr. Kozłowski i Dr. Piasecki)	37	—

N a z w a d o m u	A d r e s	Właściciel lub prowadzący	Ilość miejsc	
			mężcz.	kobiet
Polski Dom Akademicki im. A. Mickiewicza	Lwów, Łozińskiego 7	Bratn. Pom. Stud. U. J. K.	118	—
Dom Medyków, Fund. Skarbków	Lwów, Stodowa 10	Wzaj. Pom. Stud. Med.	82	—
Dom Studentek, im. H. Halbana	Lwów, Studentek 2	Koło Studentek UJK.	—	147
Polski Dom Akad., Fund. Hermanów	Lwów, Sobieskiego 7	Kuratorjum Fundacji J. i L. Hermanów	78	—
Żyd. Dom Akademicki, Fund. J. Stroha	Lwów, J. Stroha 2	T-wo Rygorzyantów	130	50
I Dom Techników	Lwów, Issakowicza 18	Br. Pom. Stud. Polit. Lwów.	90	—
II Dom Techników	Lwów, Abrahamowiczów 14	” ” ” ”	450	—
Dom Stud. Ak. Med. Weter.	Lwów, Stalmacha 1	Rada Profesorów AMW.	119	—
Dom Akad. T. P. M. A.	Lwów, Snopkowska 22	Kom. Woj. T. P. M. A.	118	—
Dom Studentów pod wezw. Św. Józefata	Lwów, Mochnackiego 32	T-wo Św. Winc. à Paulo.	34	—
Internat Ak. T-wa Rus. Stud. „Druh”	Lwów, Stryjska 26	T-wo „Druh”	40	—
I Dom Akademicki im. K. Wołodkowicza	Kraków, Jabłonowskich 10/12	Bratn. Pom. Stud. Uniw. Jagiell.	255	—
II Dom Akademicki im. Prez. I. Mościckiego	Kraków, Al. 3-go Maja 5	D—tto	278	—
Dom Medyków U. J.	Kraków, Grzegorzeczka 20	Bratn. Pom. St. Med. Uniw. Jagiell.	220	—
Dom Studentek	Kraków, Plac Jabłonowskich 2/3/4	Polskie Stow. Studentek „Jedność”	—	78
Żydowski Dom Akademicki	Kraków, Przemyska 3	Stow. Żyd. Stuch. Uniw. Jagiellonsk. „Ognisko”	93	—
Dom Studentów Akademii Górniczej	Kraków, Gramatyka 10	Senat i Brat. Pom. Stud. Akademii Górniczej	145	—
Dom Sodalicji Marińskiej im. ks. Brat-kowskiego	Kraków, Kanonicza 14	Sodalicja Marińska Akademików U. J.	46	—

N a z w a d o m u	A d r e s	Właściciel lub prowadzący	Ilość miejsc	
			mężcz.	kobiet
Dom Fund. Bursy Akademickiej U. J.	Kraków, Garbarska 76	Seniorat Bursy Akademickiej U. J.	116	—
Nowy Dom Akademicki	Poznań, Wąły Leszczyńskiego 6	Uniwersytet Poznański, adm. Brat. Pom. Stow. Stud. Samop. U. P.	400	—
Dom Akademicki	Poznań, Aleja Marszałka Piłsudskiego 7	Skarb Państwa, adm. Brat. Pomoc S. S. U. P.	—	61
Dom Akademiczek	Poznań, Słowackiego 20	Uniw. Pozn. S. O. S. U. P.	—	85
Dom Akademików Rolników	Poznań, Golecińska 17	Uniw. Pozn. Koło Rohn. U. P.	14	—
Dom Akademicki U. S. B.	Wilno	Uniw. Stefana Batorego	109	—
Akad. Bursa Męska U. S. B.	Wilno	" " "	110	—
Akad. Bursa Żeńska U. S. B.	Wilno	" " "	—	77
Dom Akad. Katol. Uniw. Lubelskiego	Lublin, Katol. Uniwersytet Lubelski	Katolicki Uniwersytet Lubelski	—	—

K U C H N I E S T U D E N C K I E

N a z w a k u c h n i	A d r e s	Właściciel lub prowadzący	Ilość wy- dawanych obiadów
Stowonia Studencka Uniw. J. Piłsud.	Warszawa, Uniwersytet J. P.	Br. Pom. Stud. Uniwersytetu J. P.	430
Kuchnia Polit. Warszawskiej	" Koszykowa 80	Br. Pom. Stud. Politechniki Warsz.	400
Kuchnia Br. Pom. S.G.G.W.	" Rakowiecka 6	Br. Pom. Stud. S.G.G.W.	50
Stołównia Fund. „Domy Akademickie im. Prez. Narut. w Warszawie“	" Akademicka 5	Fundacja „Domy Akademickie“	1.500
Kuchnia Fundacji „Dom Akademiczek“	" Górnośląska 14	Fundacja „Dom Akademiczek“	110
Kuchnia Koła Medyków	" Oczki 7	Koło Medyków Studentów U. J. P.	400
Kuchnia Koła Medyków Weterynar.	" Grochowska	Koło Medyków Weterynarii U. J. P.	60
Kuchnia Żyd. Domu Akademickiego	" Namieśnikowska	Auxilium Academicum Iudaeum	100
Żydowska Kuchnia Akademicka	" Królewska	Wz. Pomoc Stud. Żyd. U. J. P. i Żyd. Koła Medyków Studentów U. J. P.	200
Kuchnia Bratn. Pom. Stud. U. J. K. w Domu im. Mickiewicza	Lwów, Łozińskiego 7	Bratnia Pomoc Studentów U. J. K.	200
Dom Medyków U. J. K.	" Słodowa 10	Wzajemna Pomoc Medyków U. J. K.	100
Kuchnia Koła Stud. U. J. K. w Domu Studentek	" ul. Studentek 2	Koło Studentek U. J. K.	40
Kuchnia Br. Pom. St. Pol. Lw. I Dom Techników	" Abramowiczów 14	Bratnia Pomoc Studentów Polit. Lw.	180
Kuchnia Br. Pom. St. Pol. Lw. na Politechnice Lwowskiej	" Sapięhy 12	Bratnia Pomoc Studentów Polit. Lw.	250
Kuchnia Bratniej Pom. Stud. A. M. W. w Domu Stud. A.M.W.	" Stalmacha 1	Bratnia Pomoc Studentów A. M. W.	120
Kuchnia Komitetu Woj. T.P.M.A.	" Snopkowska 7	Kom. Woj. T. P. M. A.	90

N a z w a k u c h n i	A d r e s	Właściciel lub prowadzący	Ilość wy- dawanych obiadów
Kuchnia Akad. Stow. Akad. Młodzieży	Lwów, Sobieńskiego 7	„Zjednoczenie“ Stowarzyszenia Akad. Młodzieży	60
Żydowska Kuchnia Akademicka	„ J. Strocha 2	Prywatny dzierżawca	100
Kuchnia Studentów Uniwer. Jagiell.	Kraków, Jabłonowskich 10	Bratnia Pomoc Studentów Uniw. J.	600
Kuchnia Medyków	„ Grzegorzeczka 20	Bratnia Pomoc Medyków Uniw. J.	200
Kuchnia Polskiego Stow. „Jedność“	„ Plac Jabłonowskich 3	Polskie Stow. Stud. Uniw. J.	70
Żydowska Kuchnia Akademicka	„ Przemyska 3	Żyd. Stow. Sluch. U. J. „Ognisko“	200
Kuchnia Akademickiego Koła Kresow.	„ Piłsudskiego	Akademickie Koło Kresowe	50
Kuchnia Akademickiego Koła Zagłęb.	„ Garbarska 7a	Akademickie Koło Zagłębian	70
Kuchnia Akademii Górniczej	„ „	Stow. Stud. Akademii Górniczej	70
Kuchnia Bratniej Pomocy S. S. S. U. P.	Poznań, Wały Leszczyńskiego 7	Bratnia Pomoc S.S.S.U.P.	600
„ „ „	„ Grunwaldzka 14	„ „	100
Kuchnia Organizacji Studentek	„ Słowackiego 20	S. O. S. U. P.	250
Kuchnia Domu Rolników	„ Golecińska 17	Koło Rolników S. U. P.	25
Herbaciarnia Br. Pom. S. S. S. U. P.	„ Coll. Med., Fredry 10	Bratnia Pomoc S.S.S.U.P.	—
„ „ „	„ Coll. Minus, Wały Wazów 26	„ „	—
„ „ „	„ Coll. Anatomic., Święcickiego 6	„ „	—
Śniadalnia Koła Medyków	Wilno	Koło Medyków S. S. M. U. P.	—
Mensa Akad. przy Bratniej Pomocy	Wilno	Bratnia Pomoc P. M. A.	300 — 400
Stol. przy Stow. Wzaj. Pom. Stud. Żyd.	Wilno	Stow. Wzaj. Pomocy Studentów Żydów	100 — 110
Kuchnia Akademicka	Lublin	Bratnia Pomoc K. U. L.	100 — 120

PRZYCHODNIE, AMBULATORIA I OŚRODKI ZDROWIA.

N a z w a	A d r e s	Właściciel lub prowadzący
Ambulatorium Fundacji „Domy Akad. im. Prez. G. Narutow. w Warszawie”	Warszawa, Mochackiego 10	Fundacja „Domy Akademickie im. Prez. G. Narutowicza w Warszawie”
a) Poradnia chor. wewn. i mała chirurg.,		
b) Poradnia przeciwweneryczna,		
c) Poradnia dentystryczna,		
d) Pracownia lekarska,		
e) Gabinet rentgenologiczny,		
f) Stacja zapobiegawcza		
Ambulat. Domu Akademickiego	Warszawa, Górnośląska 14	Fundacja „Dom Akademickie”
a) Poradnia chor. wewn. i mała chirurg.,		
Centralna Akademicka Poradnia Przeciwiżruciowa	Warszawa, Nowogrodzka 59	Klinika Uniw. J. P. pod kierownictwem prof. Orłowskiego z funduszów K. O. Z.-T. P. M. A.
Poradnia przeciwweneryczna-kliniczna	Warszawa, Koszykowa 82a	Prof. Grzybowski z kliniki Uniw. J. P. z funduszów K. O. Z. — T. P. M. A.
Polsanatorium na Bielanach	Warszawa, Lipińska 16	Fundacja „Domy Akademickie im. Prez. G. Narutowicza w Warszawie”
Akad. Dom Zdrowia w Mikuliczynie	Mikuliczyn	Opieka Zdrowotna, Kom. Wojew. T. P. M. A. Lwów
Dom Posanatoryjny „C”	Lwów, ul. Płajarów 35	Opieka Zdrowotna, Kom. Wojew. T. P. M. A. Lwów

N a z w a	A d r e s	Właściciel lub prowadzący
Przychodnia Przeciwgruźl. Opieki Zdrowotnej	Lwów, Pijarów 6	Opieka Zdrowotna, Kom. Wojew. T. P. M. A. Lwów
Przychodnia Przeciwwenerycz. Opieki Zdrowotnej	Lwów, Piekarska 81	Opieka Zdrowotna, Kom. Wojew. T. P. M. A. Lwów
T-wo „Dom Zdrowia” Akademika Żydowskiego	Lwów, Krasińskich 18a	T-wo „Dom Zdrowia” Akademika Żydowskiego
Przychodnie	Wszystkie kliniki U. J. K.	
Poradnia Przeciwgruźl.	Kraków, II Klinika Chorób Wewnętrz.	
Poradnia Przeciwwenerycz.	Kraków, Klinika Dermatologiczna U. J.	
Poradnia dentystryczna	Kraków, Instytut Stomatologiczny U. J.	
Ambulatoria	Kraków, wszystkie kliniki U. J.	
Opieka Zdrowotna	Poznań, Coll. Med., Fredry 10	Kom. Woj. T. P. M. A.
Przychodnia Przeciwgruźl.	Poznań, Coll. Medicum, Fredry 10	Kom. Woj. T. P. M. A.
Ambulatorium	Poznań, Wały Leszczyńskiego 6	Br. Pom. S. S. S. U. P.
Ak. Ośr. Zdr. Oddk. „A”	Wilno	Uniw. Stefana Batoiego
D—tto „C”	”	”
D—tto „B”	”	”
Sanatorium Akademickie im. Józefa Piłsudskiego	Zakopane	Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej

M7209

JUŻ W DRUKU!

5 i 6 zeszyt

Materiałów

Komisji

Studiów

T. P. M. A.

**O zatrudnieniu
inżynierów
elektryków
i chemików**

Czytajcie

Bibliotekę

Komisji

Studiów

T. P. M. A.

SKŁAD GŁÓWNY DOM KSIĄŻKI POLSKIEJ